

TOIMINTAKERTOMUS
vuodelta 2022

1. YLEISTÄ

PANK ry on yleishyödyllinen, liiketoimintaa harjoittamaton yhteisö. Sen pyrkimyksenä ja tavoitteena on edistää päällystealan toimintaedellytyksiä yleisesti ja tasapuolisesti.

PANK ry vaikutti yhteiskunnan päätöksentekoon tuottamalla faktatietoa tiestön kunnosta ja rahoitustarpeesta päätöksenteon tueksi yhteistyössä muiden organisaatioiden ja tahojen kanssa.

2. JÄSENET

Ajanjaksona 1.1.–31.12.2022 PANK ry:ssä oli jäseniä 22, jotka edustavat valtion virastoja ja laitoksia, kuntia, tutkimuslaitoksia, alan urakoitsija- ja suunnitteluyhtiöitä, alan koneita, laitteita ja raaka-aineita tuottavia yhtiöitä ja niiden muodostamia yhdistyksiä sekä liikennettä edustavia yhdistyksiä.

Jäsenet:

Aalto-yliopisto	Asfalttikallio Oy
Infrap Oy	ELY-keskukset
Finavia Oy	Hot Mix Oy
INFRA ry	Väylävirasto
Metropolia	Moottoriliikenteen Keskusjärjestö ry
Oulun yliopisto	Ramboll CM Oy
Ramboll Finland Oy	RC Infra Oy
Roadscanners Oy	Nynas Oy
Suomen Kuntaliitto	Tampereen yliopisto
Tiemerkintä A&E	Autori Oy
Sitowise Oy	Via Blanca Oy

Yhdistyksestä eronneita jäseniä oli kaudella kolme. Road Consulting Oy, VTT sekä Neste Oy.

3. HALLINTO

PANK ry:n kevätkokous pidettiin 26.4.2022 ja syyskokous 17.11.2022. Kevätkokouksessa käsiteltiin ja vahvistettiin vuoden 2021 toimintakertomus sekä tilinpäätös ja syyskokouksessa käsiteltiin vuoden 2023 toimintasuunnitelma ja talousarvio.

PANK ry:n hallituksen puheenjohtajana on toiminut Tero Ahokas / Varsinais-Suomen ELY-keskus ja varapuheenjohtajana Juha Laurila / INFRA ry.

Hallitus

Tero Ahokas	VAR ELY, puheenjohtaja
Juha Laurila	INFRA ry / Asfalttijaos, vpj
Lauri Suikki	UUD ELY, sihteeri
Leo Kaariniemi	INFRA ry / Asfalttijaos, Peab Industri Oy
Marko Sallinen	Nynas Oy
Pirjo Kuula	Tampereen yliopisto
Jarmo Eskola	Ramboll CM Oy
Antti Hietakangas	Hot Mix Oy
Ville Routama	INFRA ry / Kiviainesjaos, Rudus Oy
Vesa Männistö	Väylävirasto
Mika Lindholm	Metropolia
Simo Kesti	Espoon kaupunki

PANK ry:n toiminnallisena sihteerinä toimivat Sari Pietikäinen (INFRA ry) ja kirjanpidosta vastasi Paperless Oy.

Tilintarkastajina olivat Ossi Himanka ja Jukka Ovaska sekä varatilintarkastajina Lars Forsten ja Paavo Syrjö.

Hallitus kokoontui viisi kertaa.

Hallitus käsitteli kokouksissaan mm. seuraavia asioita:

- Matalalämpöasfaltin raaka-aineiden ja valmistustekniikan vaikutus asfalttipäällysteen ominaisuuksiin
- EPD työkalun kehittäminen
- Päällystyskohteen kuivatuksen suunnittelu
- Asfalttinormit 2023 valmistelutyö
- Paikkatietoon perustuvan järjestelmän optimointi työmaan valvontaan
- ASKO-koulutusmateriaalin valmistelutyö
- Kunta-alan asiakirjamallit, päivitystarve

4. TOIMIKUNTIEN JA VALIOKUNTIEN TOIMINTA 2022

HANKINTATOIMIKUNTA

Tuula Smolander	Jyväskylän kaupunki, puheenjohtaja
Niklas Nevalainen	KAS ELY, varapuheenjohtaja
Ville Kuismin	Asfalttikallio Oy
Juuso Lukkarinen	Asfalttikallio Oy
Kim Niemelä	Asfalttikallio Oy
Rami Muotka	Elfvig Signum Oy
Petri Sikanen	GRK Suomi Oy
Heikki Laristo	Helsingin kaupunki
Kari Muhonen	Infra ry
Jukka Kirjavainen	Infrap Oy
Janne Hölttä	KES ELY
Harri Silvonen	Kouvola kaupunki
Marko Sallinen	Nynas Oy
Kai Kelola	Peab Industri Oy
Atte Lyytikäinen	Peab Industri Oy
Henri Väisänen	Peab Industri Oy
Timo Mäki	Super Asfaltti Oy
Pirjo Kuula	Tampereen Yliopisto
Ossi Saarinen	Väylävirasto

Hankintatoimikunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Toimikunnan tukena kehittämisessä oli PANK ry:n hallituksen valtuuttamana kaksi konsulttia. Konsulttien havaintojen ja tilaajille tehtyjen haastattelujen pohjalta päädyttiin vielä muokkaamaan asiakirjojen rakennetta merkittävästi, jotta ne todella palvelisivat pienempien kuntien tilaajia. Asiakirjojen muutostyö siirsi vuodelle 2022 suunnitellut koulutukset ja nettisivujen päivityksen vuodelle 2023. Asiakirjojen muutos saatiin lähes valmiiksi ja päivitettyt asiakirjat voidaan ottaa käyttöön kevään 2023 aikana. Tilaa jille tarjottiin edelleen maksutonta konsultointiapua asiakirjojen laatimiseen.

ASFALTTINORMITOIMIKUNTA

Pirjo Kuula	Tampereen yliopisto, puheenjohtaja
Kari Laakso	Helsingin kaupunki, sihteeri
Katri Eskola	Väylävirasto
Reijo Hiukka	Skanska Industrial Solutions Oy
Katriina Tallbacka	Inspecta Sertifiointi Oy
Juha Laurila	Infra ry
Mikko Mäkelä	Asfalttikallio Oy
Helena Remes	Nynas Oy
Petri Sikanen	GRK Road Oy
Markus Simonen	Keski-Suomen ELY-keskus
Juhani Tirkkonen	Turun kaupunki
Riku Tujunen	Sitowise Oy
Jussi Tuominen	NCC Industry Oy

Henri Väisänen
Sara Väänänen

Peab Industri Oy
NCC Industry Oy

Asfalttinormitoimikunta kokoontui vuoden 2022 aikana 17i kertaa. Kaikki kokoukset järjestettiin kokonaan etäyhteyden välityksellä.

Asfalttinormit

Asfalttinormit 2023 julkaistiin joulukuussa 2022.

Standardisointityö

Toimikunta on toiminut CEN TC227/WG1:n taustaryhmänä ja osallistunut asfalttialan EN-standardiluonnoksia koskevien Suomen näkökohtien esille tuomiseen ja lausuntojen valmistelemiseen. Kokouksissa on myös keskusteltu kiviaines-, bitumi ja asfalttipäällysteiden tuote- / tuotannon laadunvalvontastandardien sisällöistä ja kehittämistarpeista Suomen osalta. Toimikunnan jäsenet ovat osallistuneet TC 227 (tien materiaalit) Suomen seurantaryhmän kokouksiin.

Muu toiminta

Normitoimikunnan jäsenten muodostamat molemmat pientyöryhmät kokoontuivat vuoden 2021 aikana viisi kertaa.

Asfalttirouhe

Normitoimikunta kommentoi vuoden 2020 aikana toteutettujen selvitysten perusteella julkaistua Väyläviraston opasta 39/2021 Asfalttirouheen laatuvaatimusten kehittäminen. Pientyöryhmässä laadittiin syksyllä 2021 PANK-opas Asfalttirouheen käytön hyvät käytännöt, joka julkaistiin PANK:n kotisivuilla helmikuussa 2022.

WMA ja pitkäaikaiskestävyys

Ryhmän jäsenet kommentoivat vuonna 2021 WMA:sta valmistunutta diplomityötä. Pientyöryhmässä jatkettiin keskustelua ja erilaisten tutkimusten läpikäyntiä koskien asfaltin vedenkestävyyttä ja jäädytys-sulatuskestävyyttä. Ryhmä toimii myös jäädytys-sulatuskestävyys selvityksen ohjausryhmänä.

LABORATORIOTOIMIKUNTA

Henri Väisänen	Peab Industri Oy, puheenjohtaja
Tero Porkka	TTY, sihteeri
Pasi Niskanen	Rudus Oy
Sami Similä	Mitta Oy
Juho Kokkonen	Mitta Oy
Katri Eskola	Väylävirasto
Heli Nikiforow	Aalto yo
Riku Tujunen	Stara
Janne Kovanen	NCC Industry Oy
Helena Remes	Nynas Oy
Eeva Huuskonen-Snicker	Destia Oy
Katriina Tallbacka	Kiwa Inspecta
Tommi Valjakka	Peab Industri Oy

LTK kokoontui toimintavuonna seitsemän kertaa.

Menetelmäkehitys

EN-testausstandardeja on jatkuvasti tarkastuskierroksilla ja näitä kommentoitiin CEN-työryhmille. Vuosi 2022 oli EN-standardien kommentoinnin kannalta erittäin hiljainen. Kommentointipyyntöjä tuli kahdesta Suomessa käytössä olevasta asfalttistandardista (EN 12697-26 ja -33). Laboratoriotoimikunnalla ei ollut kommentteja standardeihin.

Revisiokyselyssä oli kaksi asfaltin menetelmästandardia (EN 12697-16, -35), joihin päädyttiin äänestämään revision puolesta.

Uusien PANK-menetelmien laadinta aloitettiin ämpärikoemenetelmälle, MPD-arvon mittaamiselle kolmesta mittalinjasta sekä sivukaltevuuden ja lankauran mittaamiselle skanneritekniikalla. Lisäksi vuonna 2022 laadittiin PANK-liite menetelmälle SFS EN 12697-6 sekä aloitettiin PANK-liitteen päivittäminen menetelmälle SFS EN 12697-3. PANK-liitteen SFS EN 12697-21 todettiin kaipaavan päivitystä. PANK-liite SFS EN 12697-6 vahvistettiin toimikunnassa käyttöön otetuksi 17.6.2022.

Laboratorioiden PANK-hyväksymismenettely

Laboratorioiden PANK-hyväksyntää hoiti Inspecta sertifiointi Oy, perustuen PANK ry:n ja Inspecta sertifiointi Oy:n väliseen sopimukseen. LTK toimi Inspecta sertifiointi Oy:n teknisenä toimikuntana ja valvoi tarkastus- ja hyväksyntätoimintaa.

Vuonna 2022 ei myönnetty yhtään uutta PANK-hyväksyntä. PANK hyväksyttyjä testausorganisaatiota on tällä hetkellä 26 kpl.

Laboratorioiden väliset vertailukokeet ja muu testaukseen liittyvä tutkimus

PTM-autojen ja päällystetutkien vertailukokeet järjestettiin yhdessä toimijoiden kanssa. Vertailukokeet järjestettiin toukokuussa. Lisäksi järjestettiin vertailukokeet menetelmille EN 12697-16 sekä EN 1097-9.

Vuonna 2023 päätettiin järjestää vertailukoe kiviaineksen rakeisuuden ja litteysluvun määrittämiselle (SFS EN 933-1 ja -3) sekä jaksolliselle virumiskokeelle (SFS EN 12697-25A).

Vuonna 2022 aloitettiin lisäksi vedenkestävyysmenetelmän kehittäminen rc-massojen osalta (ns. raaka-ainetestti kuten PANK 4301B). Rouheen koostumus vaihtelee alueittain paljon, joten täysin vastaavan menetelmän laatiminen tulee olemaan erittäin hankalaa. Menetelmän kehittäminen tulee vaatimaan runsasta tutkimusta ennen varsinaisen menetelmäohjeen laatimista.

LTK:n muu toiminta

LTK:n menetelmäpäivä pidettiin 27.1.2022 verkkokoulutuksena. Osallistujia oli noin 110. LTK antoi kommentteja Väylän ohjeeseen ”uusien päällysteiden laadunosoitusmittaukset 2023”.

KOULUTUSVALIOKUNTA

Antti Knuutila	MANK/ INFRA ry, puheenjohtaja
Lauri Haikola	Rakennusliitto
Eero Hannuksela	Jyväskylän AO
Ilmo Hyypä	NCC Industry Oy
Ville-Veikko Jäppilä	NCC Industry Oy
Mikko Kemppainen	Salon seudun ammattiopisto
Pekka Kinnunen	Taitotalo
Pirjo Kuula	Tampereen yliopisto
Risto Lappalainen	Väylävirasto
Mika Lindholm	Metropolia
Tero Liski	Peab Industri Oy
Jussi Länsitalo	Amomatic Oy
Kim Niemelä	Skanska Industrial Solutions Oy
Juha Putkinen	Cleanosol Oy
Mika Randen	Salon seudun ammattiopisto
Pasi Rätty	Gradia
Petri Sikanen	GRK
Riku Suojala	Jyväskylän AO

Valiokunta piti yhden kokouksen vuonna 2022. Kokouksessa käsiteltiin ASKO-oppimateriaalien päivityshanketta, infra-alan vetovoimahankkeita (mm. tubettajahanke, Taitaja-kilpailut, Yrityskylä- peli, Ratekon vetovoimatoimenpiteet). Lisäksi kokouksessa kuultiin kouluttajien tilanne opiskelijamäärien suhteen. Kokouksessa myös keskusteltiin maaliskuussa 2023 järjestettävästä Päälysteturssista ja esiteltiin sen alustava ohjelma.

Asko oppimateriaalien päivitysprojektin suunnittelu ja käynnistäminen

Vuonna 2022 Asfaltin oppimateriaali (ASKO)- projektin työryhmä kokoontui neljä kertaa. Projektiryhmässä on mukana Antti Knuutila, Pirjo Kuula, Mikko Kemppainen, Risto Lappalainen, Jussi Länsitalo, Petri Sikanen, Jari Sikanen, Tero Ahokas ja Pekka Kinnunen.

Päivitystyö ei valmistunut vielä 2022 aikana, ja sitä jatketaan sovitusti 2023. Projektia on pitkittänyt projektin odottamattoman suuri työmäärä sekä materiaalin loppuunsaattamisen haasteet mm. stilisoinnin ja kuvituksen osalta. Työn on tarkoitus valmistua kevään 2023 aikana.

TEKNINEN VALIOKUNTA

Tero Ahokas	Varsinais-Suomen ELY-keskus, puheenjohtaja
Juha Laurila	Infra ry, sihteeri
Ossi Saarinen	Väylävirasto
Katri Eskola	Väylävirasto
Ville Alatyppö	Helsingin kaupunki/Stara
Atte Lyytikäinen	PEAB Industri Oy
Ville Himmi	PEAB Industri Oy
Simo Saljola	Espoon kaupunki
Kai Suomi	Amomatic Oy
Petri Sikanen	GRK Suomi Oy

Markku Kilpeläinen	Skanska Industrial Solutions Oy
Jussi Tuominen	Asfalttikallio Oy
Helena Remes	Nynäs Oy
Ari Tulus	Wirtgen Finland Oy
Miikka Himmi	Ramboll CM Oy
Mikko Rekola	Asfalttikallio Oy

Valiokunta kokoontui vuoden 2022 aikana kolme kertaa.

Kokouksissa käsiteltiin mm. Työkoneiden sähköistymistä, kaluston teknisistä Euro ja Stage -vaatimuksista epd- näkökulmasta ja matalalämpöasfaltin käyttökokemuksia.

Valiokunta totesi, että ympäristöjalanjälki tulee tulevaisuudessa olemaan yhä keskeisempi osa myös päällystehankintoja. Tavoitteena tulee olla, että ympäristötuoteselosteet voitaisiin ottaa mukaan hankinnoissa osaksi bonusjärjestelmää.

TIEMERKINTÄVALIOKUNTA

Ossi Saarinen	Väylävirasto	Puheenjohtaja
Mika Launonen	Oy Cleanosol Ab	Varapuheenjohtaja
Anne Valkonen	Via Blanca Oy	Sihteeri
Antti Hietakangas	Hot Mix Oy, liittyi 9/2022	
Harri Linnakoski	Infrap Oy/HTJ Oy	
Jarmo Nousiainen	Tiemerkintä A & E Oy	
Juha Rissanen	Ramboll CM Oy	
Jyrki Karinen	Skanska Industrial Solutions Oy, jäi pois 4/2022	
Keijo Pulkkinen	Autori Oy	
Kim Niemelä	Skanska Industrial Solutions Oy, liittyi 4/2022	
Mika Honkasalo	Helsingin kaupunki	
Mikael Sulonen	Ramboll RST Finland	
Rami Muotka	Elfving Signum Oy	
Risto Lappalainen	Väylävirasto	
Samuel Hintukainen	Teknos Oy	
Tapani Ritämäki	Hot Mix Oy, jäi pois 9/2022	
Tero Ahokas	Varsinais-Suomen ELY-keskus	
Topi Ritämäki	Hot Mix Oy, liittyi 9/2022	
Tuomas Vasama	Kaakkois-Suomen ELY-keskus	
Tuomas Österman	Väylävirasto	

Vuoden 2022 aikana valiokunta piti neljä kokousta. Vuoden kolmas Tiemerkintävaliokunnan kokous järjestettiin osin läsnäolokokouksena ja osin Teamsinä. Kaikki muut kokoukset järjestettiin pelkän Teamsin välityksellä. Tämän lisäksi erityisesti PANK Tiemerkintävaliokunnan alainen Ympäristöryhmä toimi aktiivisesti.

Valiokunnan järjestämät perinteiset valtakunnalliset Tiemerkintäpäivät pidettiin koronatauton jälkeen Jyväskylässä 7.-8.4.2022. Niiden järjestelyjä varten oli perustettu erillinen Tiemerkintävaliokunnan alainen pienryhmä.

Paluuheijastavuusmittareiden vuosittainen vertailutesti toteutettiin 20.4.2022.

Tiementävaliokunnan kokouksissa käsiteltiin mm. seuraavia asioita:

- Tiementäpäivien valmistelu ja järjestäminen
- Tiementähankintojen seuranta ja kehittäminen
 - Maanteiden ja kuntien hankintojen kehittyminen
 - Viestintä tulevista tiementähankinnoista ja niiden asiakirjamuutoksista
 - Investointihankkeiden KU-urakoiden malliasiakirjapohjien tiementävaatimusten viimeistely ja käyttöönotto
 - Ukrainassa käytävän sodan ja maailmantilanteen vaikutukset tiementätöihin
- Tiementöjen ympäristöasioiden edistäminen
 - EPD:n pyytäminen kunta-urakassa (Helsinki) ja sen kokemukset
 - Biopohjaisten tuotteiden osuuden testaaminen tiementämateriaalista
 - Maanteiden ympäristöasioiden tiekartan päivittäminen ja vaatimusten edistäminen hankinnoissa.
 - Kaluston päästöluokat
 - Ympäristötietojen raportoinnin ja laskennan edistäminen
 - Lomakepohja maanteiden tiementäsopimukseen
 - Toiminnan ekologisuus bonuksen käyttöönotto maanteiden hankinnoissa
- Käytiin läpi tiementöjen laadunvalvontaa sekä siinä käytettäviä periaatteita ja menetelmiä
 - Tiementöjen paksuuden mittaamisen kokemusten kerääminen ja jatkokehitys
- Tiementätöihin vaikuttavien ohjeiden käyttöönotto ja huomioiminen käytännössä
 - Tiementöjen laatuvaatimukset -ohjeen päivitystyön aloittaminen
 - Tiementöjen ominaisuuksien kehittäminen
 - Sertifioidut materiaalit
 - Korkeampi paluuehijastavuusvaatimus ylläpitotöissä
- Tieliikennelain vaikutusten arviointi ja seuranta sekä siirtymäaikojen huomioiminen
 - Sulkualueiden kulmamuutosten vaikutusten arviointi ja toimintatavat muutostyössä
- Turvallisuuden edistäminen tiementätöissä
- Seurattiin Tiementöjen kansainvälistä tilannetta ja kehitystä
 - Tiementämateriaalien CE-merkintöjen vaatimukset ja standardit
 - Tiedotettiin Pohjoismaisista Tiementäpäivistä Göteborgissa tammikuussa 2023
- Seurattiin ja oltiin osin mukana edistämässä kansallisia kehitysprojekteja ja pilotteja
 - Tiementöjen leveyden ja PH:n merkitys tienkäyttäjille
 - Tiementöjen koneellinen kuntoarvomittaus
 - Kokemusten kerääminen vesipiikkaustöistä ja sen pilotoinneista 2022
- Tiementöissä käytettävien järjestelmien (mm. Autori, Harja) kehittymisen seuranta ja tiedottaminen uusista ominaisuuksista

YMPÄRISTÖVALIOKUNTA

Sara Väänänen	Asfalttikallio, puheenjohtaja
Kati Kahri	PEAB Industri Oy, sihteeri (19.4.2022 asti)
Eveliina Niittyniemi	PEAB Industri Oy, sihteeri (21.6.2022)
Johanna Koskenranta	PEAB Industri Oy, sihteeri (13.9.2022 alkaen)
Kai Suomi	Amomatic Oy
Petri Korhonen	Asfalttikallio Oy (4.2.2022 asti)
Juuso Lukkarinen	Asfalttikallio Oy (4.2.2022 asti)
Jussi Tuominen	Asfalttikallio Oy
Matti Honkonen	GRK Road Oy (4.2.2022 asti)
Henri Perälä	GRK Road Oy
Kari Laakso	Helsingin kaupunki (13.9.2022 asti)
Heikki Laristo	Helsingin kaupunki
Juha Laurila	INFRA ry
Tuula Smolander	Jyväskylän kaupunki
Aki Muhonen	Kaakkois-Suomen ELY (22.11.2022 alkaen)
Lauri Suikki	Kaakkois-Suomen ELY (13.9.2022 asti)
Helena Remes	Nynas Oy
Atte Lyytikäinen	PEAB Industri Oy
Antti Lyytinen	Skanska Industrial Solutions Oy
Juhani Tirkkonen	Turun kaupunki
Anne-Mari Haakana	Väylävirasto (19.4.2022 alkaen)
Marketta Hyvärinen	Väylävirasto (4.2.2022 asti)
Ossi Saarinen	Väylävirasto

Ympäristövaliokunta kokoontui yhteensä viisi kertaa vuoden 2022 aikana. Kokouksiin osallistui varsinaisten jäsenten lisäksi asiantuntijavieraita mm. Motivasta, Suomen Ympäristökeskuksesta, Väylävirastosta sekä Rakennustietosäätiöstä.

Ympäristövaliokunnassa käsiteltiin vuonna 2022 seuraavia asioita:

Asfaltin päästölaskentaohjelman (EPD-työkalun) käyttö ja kehitystyö

EPD-työkalun käyttökokeilua aloitettiin vuonna 2022. Työkalun toimittaja on norjalainen LCA.no ja sen omistajana Suomessa on Infra ry. EPD-työkalulla voidaan tuottaa standardiin SFS-EN 15804 perustuvia, helposti vertailtavia, läpinäkyviä ja tarvittaessa verifioituja ympäristötuoteselosteita. EPD-työkalu mahdollistaa asfalttiurakoitsijoille vertailla erilaisten toteutustapojen ympäristövaikutuksia ja näin kehittää toimintaansa ympäristöystävällisempään suuntaan. Ympäristöselosteet auttavat sekä julkisia päällystetilaajia että yksityisiä asiakkaita valitsemaan vähäpäästöiset tuotteet ja siten saavuttaa asetetut ympäristötavoitteet. Tavoitteena on, että laskenta on yhtenäinen ja koko päällystealaa palveleva. Samaa työkalua käyttävät Suomessa useat asfaltti- ja kiviainestoihimijat. Työkalun toimittaja järjesti ohjelman käyttökoulutuksia.

Ympäristövaliokunta toimi asiantuntija- ja ohjausryhmänä Väyläviraston ”Ympäristötuoteselosteiden käyttöönotto osana vähäpäästöisiä päällystehankintoja” -projektissa. Se on johdonmukaista jatkoa edeltävinä vuosina toteutetuille vähäpäästöisen asfaltin hankintaan ja toteuttamiseen liittyviin projekteihin. Tavoitteena on ollut edistää Asfaltin

EPD-työkalun käyttöönottoa Suomessa sekä tukea Väylävirastoa työkalun taustalla olevan PCR-laskentasäännösten laatimisessa.

Päälystekauden aikana harjoiteltiin asfaltin päästölaskentaa erityyppisissä urakoissa tehdyillä todellisilla työmäärillä sekä käytetyillä raaka-aineilla ja kalustolla. Pilottilaskennalla ja käyttökokemuksilla pyrittiin selvittämään, mitä tietoa on saatavilla ja mikä tieto on mahdollista todentaa riittävällä tarkkuudella. Projektiin haastateltiin myös pohjoismaiden tieviranomaisten kokemuksia päästölaskennasta. Projektissa tarkentuu kansalliset Asfaltin laskentasäännöt (Asfaltin PCR), joka tulee Rakennustietosäätiön (RTS) PCR:n liitteeksi.

Kansallisten tuoteryhmän laskentasääntöjen, PCR:n laatimisen edistäminen

Asfaltin päästölaskennan taustalla noudattamisjärjestyksessä ovat:

1. Standardi SFS-EN 15804:2012 + A2:2019/AC:2021
(Kestävän rakentamisen ympäristötuoteselosteiden laskentasäännöt)
2. RTS, PCR (Asfaltin laskentatyökalun verifiointi ja verifioitujen EPD-selosteiden julkaisu)
3. Kansallinen Asfaltin PCR (tarkentavat laskentasäännöt asfalttituotteiden ja päälystämisen EPD-selosteiden laskemiseen)
- (4.) 'PCR for Environmental Product Declaration (EPD) for Bituminous mixtures' (CEN/TC227/WG6 'Sustainability' -ryhmässä valmisteilla oleva eurooppalainen EPD-selosteen laskentasääntö asfaltille).

Standardiin 15804 vuonna 2021 tulleet tarkennukset on huomioitu laskentatyökalussa. Työkalu ja julkaistavat EPD-selosteet verifioidaan Rakennustietosäätiön (RTS) toimesta. Rakentamisen laskentasääntöön on vielä vuonna 2023 tulossa rakentamislakiin ja ilmastoasetukseen liittyviä kansallisia muutoksia. Lainsäädäntöä ei vielä ole vahvistettu, RTS:n päivitettyä rakentamisen PCR-laskentasääntöä ei ole vielä julkaistu, joten asfaltin laskentatyökalua tai tuotettavia EPD-selosteita ei voitu vielä verifioida. RTS:n rakentamisen PCR saattaa tuoda vielä pieniä muutoksia myös Asfaltin laskentasääntöön. Asfaltin PCR on parhaillaan hyväksyttävänä Rakennustietosäätiöllä.

Ympäristövaliokunta kommentoi sekä RTS:n ohjetta, että Asfaltin laskentasääntöä vuoden 2022 lopussa. EPD for bituminous mixtures tulee vielä kommentoille vuoden 2023 aikana. Sen vaikutusta laskentaan ja laskentasääntöjen pätevyysjärjestystä arvioidaan myöhemmin. Tavoitteena on, että asfaltille olisi Suomessa käytössä lopulta vain yksi tarkennettu asfaltin PCR, jolla voitaisiin varmistaa, että EPD-selosteilla todennetut päästöt ja ympäristövaikutukset on laskettu samalla tavalla: samoilla päästökertoimilla, resurssikohtaisesti joko yhdessä sovituilla tai todellisilla arvoilla.

Suomessa infra-alalle otettiin käyttöön Ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämä päästötietokantapalvelu, joka on vastaava kuin aiemmin talonrakennusalalle koottu tietokanta. Avoimeen päästötietokantaan on koottu keskiarvoista päästötietoa eri infrarakentamisen materiaalien ja tuotteiden EPD-selosteista. Päästötietokanta on tarkoitettu erityisesti väylärakentamisen hiilijalanjäljen laskemiseen suunnitteluvaiheessa, päätöksenteon tueksi. Asfaltin EPD-työkalua käytetään puolestaan toteutus-vaiheessa. Sillä lasketaan ja todennetaan yksittäisen tuotteen rakentamisvaiheen konkreettiset päästöt ja ympäristövaikutukset. Tavoitteena on siirtää EPD-työkalulla tuotettuja asfaltin ja kiviaineksen EPD-selosteiden keskiarvotietoja päästötietokantaan, jolloin ne vastaavat Suomen olosuhteissa tuotetun asfaltin ja kiven päästöjä. Ympäristövaliokunnan kokouksissa on ollut

vierailijoita SYKE:stä ja Väylävirastosta keskustelemassa päästötietokannan kehitystyöstä ja asfaltin päästölaskennasta.

Ympäristöasioiden edistäminen ja tiedottaminen asfalttialalla

Asfaltin ympäristövaikutuksista ja ympäristötuoteselosteiden mahdollisuuksista viestitään Kuntaliiton kautta ja Infran välityksellä. EPD-selosteen selkeää viestimistä varten tehtiin infograafi ja se esiteltiin ensimmäisen kerran palautepäivillä marraskuussa. Tarkoitus on esitellä se laajemmin kunnille, ELY-keskuksille, rakennushankkeiden toteuttajille, suunnittelijoille sekä yksityiselle sektorille, kun laskentasääntö saadaan valmiiksi ja työkalu otetaan varsinaisesti käyttöön.

Asfaltin ympäristövaikutuksia pienentäviä tekoja, kuten asfalttirouheen käyttöä sekä parhaiten toteutettavia menetelmiä, kuten energiamuotoja, matalalämpöasfalttia ja vähäpäästöisiä työkoneita, nostetaan edelleen tiedotuksessa esille. Päästöt voidaan tulevaisuudessa todentaa läpinäkyvästi ja yhdenmukaisesti laskentatyökalulla, jonka taustalla on kansallinen Asfaltin PCR.

Päällysteen kestävyyttä ja elinkaarta ei saa heikentää päästövaikutusten pienentämisen varjolla. Viestinnässä korostetaan, että jyrsinrouhe ja pala-asfaltti pitää varastoida luvanvaraisille asfalttiasemille, jotta se päättyy käytettäväksi ensisijaisesti asfaltin raaka-aineena.

Tahtotila on, että asfalttirouheen pääasiallinen käyttötarkoitus olisi asfaltin raaka-aineena, vähentäen näin toimialan ympäristövaikutuksia ja kustannuksia. Siitä syystä olisi tärkeää minimoida asfalttirouheen käyttö maanrakentamistarkoituksessa.

Ajankohtaisia asioita

Ympäristövaliokunta käsitteli kokouksissaan myös alan kehitystä ja muita ajankohtaisia asioita:

- Osallistuttiin tilaisuuteen, jossa käsiteltiin valmistunutta matalalämpöasfaltin diplomityötä
- Kommentoitiin Asfalttinormitoimikunnassa valmisteltua 'Asfalttirouheen parhaat käytännöt' -ohjetta.
- MARA-asetuksen uudistamistyö on käynnissä. Tätä varten laadittiin asfalttialan yhteinen kannanotto asfalttirouheen käytöstä maanrakentamisessa.
- Pidetään silmällä EoW- ja jäteluonteen (UTU) käytäntöjen muutoksia, jotka tulevat mahdollisesti voimaan 2023
- Käsiteltiin sähköistä jätteensiirtoasiakirjaa, SIIRTO-rekisteriä ja sen vaikutusta alalle
- Pohdittiin Ukrainan kriisin vaikutusta asfalttialalle
- Keskusteltiin asfalttiasemien hajupäästöistä
- Seurattiin CEN/TC 227/WG 6 -ryhmän eurooppalaisen asfaltin PCR:n valmistelutyötä
- Seurattiin Green Dealin ja päästöttömiin työmaihin liittyviä tilaisuuksia ja koulutuksia
- Osallistuttiin Väyläviraston Uusiomateriaali-iltaapäivään
- Käsiteltiin tulevien ELY-urakoiden kalusto- ja todentamisvaatimuksia
- Kommentoitiin päivitettyä Väyläviraston tienpäällystysurakoiden tiekarttaa
- Osallistuttiin ennakoivaan markkinavuoropuheluun Sähköisten työkonoiden lataamisesta työmailla
- Esiteltiin EPD-infograafi asfalttialan palautepäivillä

PANK Ympäristövaliokunnan asiakirjat on tallennettuna omalle Teams-sivustolle.

Turvallisuusvaliokunta

Antti Lyytinen	Skanska Industrial Solutions Oy, puheenjohtaja
Timo Jokinen	Peab Asphalt Oy
Hannu Heino	Asfalttikallio Oy
Aarni Isotalo	Kuljetusliike Aarni Isotalo Oy
Henri Perälä	GRK Road Oy
Petri Korhonen	Asfalttikallio Oy
Jussi Länsitalo	Amomatic Oy
Helena Remes	Nynas Oy
Risto Lappalainen	Liikennevirasto
Niklas Nevalainen	Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Juha Laurila	INFRA Ry
Kati Kaskiala	INFRA Ry, sihteeri

Valiokunta kokoontui toimintavuonna 2022 neljä kertaa. Tämän lisäksi pienryhmä kokoontui alkuvuonna päällystys- ja tiemerkinäpäivien ohjelman tiimoilta.

Kokouksessa 1 (17.1.2022) käsiteltiin organisaatioiden turvallisuustilanne sekä keskeisiä suunniteltuja turvallisuustoimenpiteitä kaudelle 2022 yrityksissä, Väylävirastossa ja Elyissä; sovittiin, että kerätään tapaturmatiedot vuodelta 2021.

Kokouksessa 2 (25.4.2022) käsiteltiin osallistujien ajankohtaisia asioita, edellisen vuoden tapaturmatilastot, sovittiin Väyläviraston turvallisuuspäivän turvallisuusvaliokunnan puheenvuoron sisällöstä (erityisaiheena nilkkatapaturmien ehkäisy ja asfalttimittarikoulutus).

Kokouksessa 3 (2.9.2022) käsiteltiin osallistujien ajankohtaisia asioita ja tulityökäytäntöjä- ja ohjeistuksia yrityksissä. Keskusteltiin myös kuumassa työskentelystä ja käytiin läpi yritysten käytännöt., suunniteltiin turvallisuusvaliokunnan osallistumista palautepäiville.

Kokouksessa 4 (21.11.2022) käsiteltiin toimintasuunnitelma vuodelle 2023 sekä osallistujien ajankohtaisia asioita. Lisäksi sovittiin järjestettäväksi tulityöpaja yhteisen tulityöohjeistuksen laatimiseksi.

Turvallisuuskilpailu

Keskusteltiin kokouksessa 4 vuoden 2023 turvallisuuskilpailun järjestämisestä.

Tapaturmatilastot ja alan turvallisuuden seuranta

Tapaturmatilastot yrityksiltä päivitettiin 2021 loppuun saakka.

2

3

Päällystys- ja tiemerkitäalan yhteinen
työturvallisuusaamupäivä, 28.4.2021

Sovittiin, että valiokunta kerää yksityiskohtaiset asfalttialan tapaturmatiedot vuosittain sekä analysoi ja raportoi tuloksista sidosryhmilleen. Valiokunnan kokouksissa käytiin myös tarkemmin läpi vakavampia tapahtuneita tapaturmia ja läheltä piti -tilanteita ja tiedotettiin niistä.

Valiokunta oli aktiivisesti mukana vaikuttamassa työmaiden turvallisuuteen ja turvallisuusriskien hallintaan liittyvien työkalujen ja järjestelmien kehittämiseen sekä tilaajien hankintakriteerien täsmentämiseen yhdessä tilaajien kanssa.

Valiokunta seurasi aktiivisesti Suomessa tehtäviä työturvallisuus- ja terveyshankkeita sekä kansainvälisiä ympäristö-, turvallisuus- ja terveysasioita osallistumalla EAPA:n (Euroopan Asfalttiliitto) Ympäristö- turvallisuus- ja terveysvaliokunnan toimintaan.

Seuraavilla sivuilla on esitetty PANK ry:n tuloslaskelma ja tilintarkastus vuodelta 2022.

Huomioita sijoituksista

Taseen Muut osakkeet ja osuudet 71092,66 (ed.v 84119,57). Osuuksien määrissä ei muutoksia v 2022. Osuuksien arvon muutos 2022 aikana oli -13026,91, eli -15,5%.

Alkuperäinen hankinta-arvo oli 52562,33. Koko omistusajan tuotto ja arvonmuutokset 31.12.2022 oli OP-Rahastoyhtiöt Oy:n mukaan 67304,56 € eli 128 % hankinta-arvosta.

Hallitus käsittelee kyseisen sijoituksen jatkamista tai muuta sijoitusvaihtoehtoa. Perusteena käsittelylle ovat juuri nyt vallitsevat lukuisat epävarmuutta aiheuttavat olosuhteet sijoitusmarkkinoilla.